

2017/4



Poutník

časopis Obce unitářů v Brně



Kresby a fotografie Rev. Mgr. Jarmila Plotěná

Obr.1. Horoskop – Lev _____ obálka, s.1

Obr.2. Horoskop - Panna _____ obálka, s.2

Obr.3. Horoskop – Váhy _____ text, s.5

Obr.4. Slunečnice _____ text, s.28

Šest barev duhy poutník v očích má
a sedmou stále hledá.

Jen upřímná pouť ke Světlu
mu k šesti sedmou přidá.

Závoj mámení když dodoutnal,
ze Zdroje Pravdy srdce pije,

ten poutník, který Cestou nezklamal,
sedmerou barvou lásky žije.

JP

Obsah

Obsah	1
Léto a vzpomínky (<i>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná</i>)	2
Výročí členů	5
Příprava a provádění mystických cvičení (<i>Ing. Vladimír Číha</i>)	6
Květinová slavnost Brno 2017	17
<i>Báseň (Rev. Mgr. Jarmila Plotěná)</i>	
<i>Text (RNDr. Milan Lustig)</i>	
Nálada a náboženství (<i>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná</i>)	19
Poslední Mesiáš (<i>Bc. Daniel Novotný</i>)	23
Monolog (<i>Bc. Daniel Novotný</i>)	25
Mojí zlaté Zoře (<i>Dr. N.F. Čapek</i>)	27
Deset rad N. F. Čapka	28

Léto a vzpomínky

Vítejte u čtení Poutníka, vítejte po horkém létě v brněnské Unitarii. Je tomu tak, ač k nevíře, že už léto skoro minulo. Bylo mimořádně horké a suché se všemi klady i problémy takového času. Svým způsobem ale krásné. Také si všímáte letní atmosféry, samozřejmě bohaté letní přírody, ale třeba také léta ve městě, ze kterého kdo může uteče? Zvláštní nálada horkého téměř tropickými slunečními paprsky zalitého města. Mnozí nadávají „na to vedro“, kdy se už konečně ochladí! Pravda, je horko, ale má to svůj půvab. Nebude tak pořád, přijde zima a třeba krutá a třeba velké deště. Slunce je krásné a letní město také.

Nedovedu totiž ani dost dobře vyjádřit co člověk může na takové obyčejné, jakékoliv letní cestě, kdy zdánlivě „se nic neděje“, prožít. Jak to jen nazvat, snad něco jako vděčnost za stvoření. Ten pocit se zřejmě dostaví jako průvodní jev toho, když člověk zpozorní. Pozor, slunečný den, pozor, letní či jiná krása, pozor, život teď a tady! Není to napořád, není to samozřejmé a je to ve Vesmíru převelice vzácné. Copak? No přece příroda, život, člověk ...

Jestliže toho najednou ubude nebo to odplývá mimo naši zkušenost, tu si většinou teprve plně uvědomíme tu vzácnost. Není tomu tak i s námi lidmi? Určitě. Za života tu na Zemi si málo vážíme, ale až tu ten člověk najednou není, jasněji vidíme jeho moudrost, jeho vzácnost a přemýšlíme jak mnoho nám setkání s ním dalo. Tak je to především v případě lidí mimořádně moudrých a duchovně silných. A jestliže dokonce spojili svůj život s důsledně žitou vědomou duchovní Cestou, zůstávají pro nás stále živými rádci.

Protože vnímali smysl svého života v hledání moudrosti, zůstávají tady s námi jako naši učitelé.

Takovými pro nás jsou ses. Miluše Šubartová a br. Jiří Pořízka, do roku 1989 jáhen Starokatolické církve v Brně, který po dlouhou dobu ještě za působení Rev. Miloše Mikoty spolupracoval s naší obcí a později se stal jejím členem. Tenhle pozemský život se pro oba uzavřel téměř ve stejnou dobu, oba se znali z brněnské Unitarie, oba u nás přednášeli a psali do našeho časopisu. Vzpomeneme na ně hned první pátek v září, to jest 1.9. na shromáždění příznačně nazvaném Na prvním místě Bůh.

Druhý zářijový pátek věnujeme významu vzdělání u příležitosti Mezinárodního dne gramotnosti (8.9.).

Na podzimní rovnodennost, neboli první podzimní den, připadající letos právě na pátek 22. září, chystáme Malou slavnost na prahu podzimu.

Památku patrona České země knížete Václava (asi 907 až 28. 9. 935) si připomeneme se ses. Dr. Miladou Škárovou v pátek 29.9.

Říjen bude věnován hlavně přírodě a jejím málo známým tajemstvím a tomu, jak to vše souvisí s duchovním poznáním. Již první říjnový pátek nám bude vyprávět pan Skříčka Příběh Země dle indiánské moudrosti, která pomáhá v praktickém životě a navracení zdraví aktuálně v naší době. Příběh nám přiveze přímo od pramene, z Kanady.

20. října nás čeká poprvé Jablko poznání neboli malá jablečná slavnost, na níž je vhodné jako vstupné přinést jablko. A o týden později 27. 10. nás v rámci tzv. “kolečka duchovních“ /neboli návštěv všech duchovních ve všech obcích/ navštíví Rev. ThDr. Sofia Pavala s přednáškou k unitářskému principu Úcta k životu a stvoření s vyprávěním O lese, zvířatech a lidech a promítáním vlastních fotografií přírody. Sofia Pavala působí v Obci unitářů v Liberci a je v současné době hlavní duchovní NSČU.

V říjnu se můžeme těšit ještě na jednu návštěvu, která nám přinese nové informace o historii Unitarie. PhDr. Kristýna Ledererová Kolajová je nejen současná předsedkyně Ústředního správního sboru a hlavní redaktorka našeho celostátního časopisu Tvůrčí život, ale také zapálená historička a vzdělaná archivářka, která nenechává ladem bohatství pražského unitářského archivu. Z jeho sbírek přináší životní příběhy dosud neprávem málo vzpomínaných unitářských duchovních. Ve středu 18. října v 17:00 navštíví naši obec, aby nás seznámila s životními osudy a dílem Rev. Emila Muka, duchovního, který často jezdíval do brněnské obce.

A co přináší toto číslo Poutníka? Především úryvek přednášky o duchovních cvičeních se zásadními radami pro praktikující. Autorem je Ing. Vladimír Číha, dlouholetý učitel duchovní Cesty. Pro Poutníka nám řadu článků a přednášek Ing. Číhy daroval a vždy doporučoval br. Pořízka a Ing. Číha nám již dávno povolil jejich publiko-

vání, což jsme doposud neučinili. Obdržel od nás rovněž několik čísel časopisu Poutník, jejichž obsah v dopise chválil. Moc si toho vážíme.

Na naši letošní květinovou slavnost vzpomíná RNDr. Milan Lustig. Daniel Novotný nám věnoval dvě povídky.

Krásný, barevný a hlavně moudře prožitý čas nám všem přeje

Jarmila

.....

Výročí členů

všem členům Brněnské obce unitářů, kteří se narodili v srpnu, září
a v říjnu



VŠE NEJLEPŠÍ!

- 14.8. Pavla Čadová
- 18.8. Vladislava Platovská
- 22.8. Mária Hajdušková
- 24.8. Jaroslava Koktová
- 30.8. Rostislav Miča
- 17.9. Jitka Kandusová
- 1.10. Iva Bordovská
- 2.10. Ing. Ivan Sommer
- 2.10. Zbyněk Staňa
- 14.10. Otakar Dušánek
- 23.10. Ing. Pavel Sedlák



Vladimír Číha

Příprava a provádění mystických cvičení

(úryvek přednášky)

Poznání toho, co je pravé a podstatné, se uskutečňuje jedinečně uvnitř člověka samého a skrze Boha, který je přítomen. Poznání Boha je a zůstává vnitřním, osobním duševním procesem. Lidské myšlení, zaměřené na výkon, pocituje stav blaženého klidu jako pasivní, bezúčelný a často dokonce jako zahálku. Pocit je to subjektivně naprosto správný, neboť si připadáme zcela bezmocní. Mnoho lidí se na tomto místě domnívá, že musí sami něco uvést do pohybu, protože nemohou tuto nečinnost snést. Hrozí se toho, co má přijít a obracejí se na útěk tím, že vědomě přijímají myšlenky a smyslové vjemy, a tak se opět zaměstnávají věcmi, od nichž se chtějí vzdálit. Hrozí se skutečné pravdy a skutečného působení Božské bytosti a zabraňují tak tomu, aby se jim dostalo podstatných zkušeností a poznatků, které člověku chce zjevit a darovat vstřícná Boží láska.

Zastavme se nyní u významu slov rozjímání (meditace) a modlitba klidu (tichá koncentrace).

Pozn. Nadále budu používat v dalším textu slov meditace a tichá koncentrace.

Když svým myšlením a silou své představivosti uvažujeme o tajemství stvoření, které ve všem poukazuje na svého velkého Tvůrce, hovoříme o meditaci. Kromě toho se za rozjímání též označuje, když rozvažujeme a pátráme po tajemstvích víry. Lidský rozum se obírá poznáváním hlubších pravd tím, že se ptá po tajemství víry a přemítá o nich. Meditující jim chce porozumět, a proto zvažuje myslitelné okolnosti, aby svými silami přišel na stopu tajemství skrytého Boha.

Tichá koncentrace je stav, kdy duše zbavená všech překážek, je zaměřená na svůj původ. V tomto čistém a klidném stavu setrvává určitou dobu v klidu sobě vlastním, otevřená vstřícné nepojmenovatelnému a připravena přijímat. Osvícením se jí dostává Božských pravd.

V tomto odevzdání, jež se označuje jako tichá koncentrace, pronikne duši a tím celého člověka úžasná energie lásky a pravda, kterého už není žádného rozjímání zapotřebí a která nevyžaduje žádné důkazy. Tato tichá koncentrace označovaná též jako vnitřní soustředění nebo

zbystření duchovních sil, vyvolává hlubokou radost a pocit obdarování. Už celá staletí je známo, že lidé zkušení v modlitbě klidu mají prostou, avšak hlubokou víru a tím, že jdou touto klidovou cestou, je jejich život velmi obohacen.

Pozn. Weinfurter ve svých spisech doporučoval začátečníkům na mystické cestě, aby si při tiché koncentraci představovali nějaký symbol Božství. Měl to být záchytný bod pro ty, kdo nebyli schopni se soustřeďovat bez představy. Avšak za vyšší typ koncentrace považoval koncentraci bez představy, na který je nutno po počátečních úspěších přejít. Naproti tomu Molinos nabádá již od počátku k cvičení tiché koncentrace bez jakékoliv představy a člověk se ponořuje do hlubiny, jako by ho vedla neviditelná ruka způsobem, který nelze popsat slovy.

Při meditaci se pouze vytvářejí dobré předpoklady pro duchovní postup. Meditaci lze přirovnat k rolníkovi, který seje. Avšak dar sklizně nadejde až při tiché koncentraci. V meditaci je obsaženo neustálé hledání, při tiché koncentraci prožívá člověk stav, kdy se Stvořitel přibližuje ke svému tvoru. Nejedná se již o hledání, ale o nalezení. Rozdíl mezi meditací a tichou koncentrací se dá vyjádřit obrazem: Duchovní činnost meditujících můžeme přirovnat k přípravě potrawy. Tichá koncentrace se rovná ochutnávání potrawy, již se duše živí.

Počáteční způsob tiché koncentrace je vždy nedokonalý, protože jej uskutečňuje náš myslící princip (manas). Pokrok na této Cestě vnímáme při naší pasivitě jako vnuknutí, neb dar. Ve skutečnosti se jedná o dar milosti Boží.

Musíme mít nejen přání učinit první krok, ale také se na cestu vydat a kráčet vpřed. Duševní síly se již nerozvíjejí navenek jako při každém obyčejném konání, nýbrž se s vyloučením smyslového vnímání soustřeďují zpět do nitra.

Pozn. Na rozdíl proti Weinfurterovi doporučuje Molinos při nástupu mystické cesty duchovního vůdce, který mu bude dávat patřičné pokyny, v horším případě to může být vhodná mystická literatura. Weinfurter však tvrdí, že vhodným duchovním vůdcem již od počátku je Božský princip v člověku a že není nutné vůdce vyhledávat. ...

Molinos dále uvádí některé podmínky správného postupu při tiché

koncentraci:

Procházejí-li námi myšlenky, nenásledujeme je. Když se dostaví nějaké nálady či hnutí mysli, nebo se nás zmocní neklid, bez rozpaků je snášíme a nevyvíjíme žádné úsilí je potlačit. V případě nutnosti je třeba se vždy vrátit k začátku. Že se často dostaví překážky a budeme v pokušení zasáhnout, tomu se nelze vyhnout. Vždy bychom se měli zbavit strachu z nějakého neúspěchu. Nechtěně mohou vzniknout myšlenky, očekávání a podněty, které budou překážkou každého pokroku a dokonce nám budou našeptávat protikladné pokyny. Všechny tyto síly, pokoušející se nás svést z cesty klidu a mlčení, nebudou mít trvání, když si jich nebudeme všímat. Nemělo by nás mást, jestliže po uplynutí několika měsíců budeme mít pocit, že žádný pokrok při koncentraci nenastal. Subjektivní hodnocení může velmi často klamat, neboť to, co je rozhodující, se v nás často chystá jen velice pomalu, zato však trvale a spolehlivě. Duše vychutnává milost, kterou ji Bůh vyznamenává. Slovy nejde tento stav vyjádřit. Duše je zcela naplněna, neví však jak a čím. Vychutnává to, co do ní proudí, nechápe však, jakým způsobem onu milost vychutnává. Z hloubi duše se zdvihá zvláštní energie, proniká člověkem a dává mu zakusit, že přichází mimo jeho vůli a chtění. Rozvíjí se dar vidění souvislostí mezi dobrem a zlem ve světě a okolí. Poznáváme vůli Boží a cítíme, že jdeme v jednotě s Bohem. Vnitřní klid a klid duše se v nás trvale usídli jen tehdy, bude-li naše vůle zcela zakotvena v Božím plánu.

Ti, kdo kladou na první místo vlastní vůli, cestu pokoje ještě neznají. Když se nám podaří vzdát se svého chtění a přání, abychom v sobě poskytli volný prostor Bohu a jeho milosti, pocítíme velký klid, vnitřní pokoj. K první zkušenostem, o nichž hovoří ti, kdo jdou touto cestou, patří pocit blaženosti, jež nelze slovy vyjádřit. Tento stav je Stvořitelovým darem. Kdy a co komu udílí, zůstává pro člověka nevyzpytatelným tajemstvím. Naše představy, úvahy a myšlení zde narážejí na meze, které rozum nepřekročí.

To, co zde o tiché koncentraci dosud bylo řečeno, je pouze zhuštěné převyprávění úvodní části Molinosovy knihy Duchovní vůdce.

V dalším textu se budeme zabývat obsahem tří částí (tří knih) jeho Duchovního vůdce, které následují po úvodní části.

Prvá kniha je psána jako důvěrné oslovení čtenáře s poněkud im-

perativním nádechem a podrobně rozebírá jednotlivé úseky tiché koncentrace tak, aby je i neinformovaný čtenář pochopil. Tohoto způsobu oslovení čtenáře se přidržím i já. Molinosova kniha je psána pro muže, protože to odpovídalo duchu té doby. Není pochyb, že je určena pro muže i ženy.

Po tvém kladném rozhodnutí k nastoupení Cesty, máš svoje srdce stále udržovat v míru, aby chrám Boží zůstával čistý. Je třeba, aby si pracoval s pravým a čistým předsevzetím, aby si se modlil, byl poslušný a trpěl, aby si se nedal znepokojovat vším, co se Bohu zlíbí na tebe poslat. Je totiž jisté, že Bůh dopustí, aby závistivý arcinepřítel tě znepokojoval pokušením, našeptáváním a obtížemi prostřednictvím tvorů, mučivými starostmi a pronásledováním ...

Věz, že tvá duše je středem, je obydlím a královstvím Božím. Střed je nejhlubší a nejniternější základ duše a Jan Tauler (1300-1361) ho nazývá podstatou duše. Mystikové dávají této vlastnosti duše různá jména: vědomí Boha, Boží přítomnost v člověku, Boží znamení či sídlo.

A nejvíce ti především prospěje vytrvalost, když totiž nezanecháš začaté modlitby. Zůstaň v pevné víře ve svatém míru, s umírajícím já se všemi jeho přirozenými sklony. Důvěřuj Bohu, který je neproměnlivý a věř, že se nikdy nemůže mýlit a má v úmyslu pouze tvoje nejlepší. Můžeš si být jist, že to, co Pán způsobí v tvé duši, ti je k nejvyššímu užitku a že mu záleží na tvém duchovním růstu.

Avšak věz, že jakmile začne v tobě růst království pokoje a vnitřního klidu, vyprovokuje to nepřítele. Bude se pokoušet tístnit tě útrapami, podsouvat ti temné myšlenky a pronásledovat tě. Pocítíš to tak, že tě přepadne neklid a mnohé, co pro tebe znamenalo radost a prospěch, se ti náhle zprotiví. V takových situacích buď především neoblomný, ničím se nedej zmást. Budeš-li pevně důvěřovat a v srdci budeš mít klid, pak všechen neklid a útrapy kolem tebe pouze projdou a neublíží ti.

Abys obstál ve vnějším světě se všemi jeho požadavky a dokázal vydržet protivenství a zápasy, pravidelně se odebírej do svého nejhlubšího nitra a nabírej odtamtud tolik klidu a pokoje, kolik je to možné. Toto místo klidu a bezpečí budeš prožívat jako pevnost, které ti i po koncentraci poskytne ochranu ve všem tvém konání.

Pozn. Vzpomínám na známý výrok sv. Augustina o hledání Pána zevně, zatímco on dlí uvnitř každého člověka. Přes tento výrok mluví křesťanští teologové a kněží o Bohu na "nebesích" a ne o Bohu, který je v lidských srdcích. Bůh jest ovšem na nebesích, protože jinde být nemůže, ale tato nebesa jsou právě v našem nitru. Kdo najde Boha, nalezne také tato nebesa.

Abys se nedal svést našeptáváním nepřítele, který tě chce lstivě přemluvit, aby si zanedbával pravidelné cvičení, naznačím několik druhů plodů, které tvá duše sklídí:

- 1) Vytrvalost v tiché koncentraci a následný pokrok.
- 2) Odpor ke světským věcem, který umožní zbavit se špatných vlastností a probudí touhu po vnitřním životě.
- 3) Budeš si vědom vlastních chyb, které jsi dříve neviděl.
- 4) Pocítíš odpor ke všemu zlému, jehož se chceš dopustit. Přehodnotíš názor na smyslové vjemy a jejich pomíjivost.
- 5) Pocítíš velikou lítost a touhu po pokání, po pádu do nějaké chyby.
- 6) Pocítíš přání trpět a konat vůli Boží.
- 7) Shledáš zálibu ve ctnosti, snazší přemáhání sebe i nepřátel a ovládání vášní.
- 8) Naučíš se poznávat sebe sama, budeš naplněn studem nad vlastní nedokonalostí.
- 9) Ve své duši poznáš věčný mír, lásku k pokoře, důvěru v Boha, sebezapření a odloučení od věcí.

Veškeré tyto a mnohé jiné plody vznikají z modlitby, které by ses chtěl vzdát, protože se domníváš, že nepřinášejí vhodné podmínky pro tvůj život. Vytrvej a tvá duše je obdarována, aniž o tom víš.

Pozn. Právě tak to je s dnešními mnohými mystiky, kteří ustávají ve cvičeních, když po delší dobu nemají pocit, že by se k Bohu blížili. Je to největší chyba, které se člověk může dopustit.

Zvraty, které jistě prožívá každý, se nedej zbavit odvahy. Úvodní kroky a příprava jsou často doprovázeny pokušením, stíny a dokonce i temnotou. Odoláš-li, budeš neodvratně přiveden na cestu tiché koncentrace.

Jako všichni, kdo jdou touto cestou, budeš zpočátku klást mnoho oprávněných otázek. Vyskytnou se pochybnosti a nedůvěra, neboť v modlitbě klidu je ti odňata svoboda myšlení a uvažování. Budou období, kdy převládne pocit, že ti Bůh už nebude pomáhat. Že doba, kterou vynakládáš na cvičení, je pochybná investice, protože se po tobě nepožaduje ani úsilí rozumu, ani žádné běžné myšlení. Když už nedokážeš sledovat vlastní myšlenky nebo úvahy, ale zcela a naprosto se uchyluješ do vnitřního klidu a tím nakonec do rukou Božích, buď si jist, že jsi na správné cestě. Potvrdí ti to pocit vnitřního štěstí a bude pro tebe znamením, že jsi veden nejkratší a nejsnadší cestou do samé blízkosti Boží.

Pomocí duchovního cvičení a pokroků s tím spojených, získáš, kromě jiného, vidění souvislostí a rozvoj citů. V tiché koncentraci na tyto dary zapomeň a nehledej je. Neočekávej nic určitého a nezaměřuj svoji vůli na nějaký cíl, jak jsi zvyklý v běžném životě.

Mnoho lidí zaměňuje příjemné hnutí mysli při tiché koncentraci za zvláštní dar Boží milosti, či dokonce za zakoušení Boha. Těchto takzvaných stavů se snaží opakovaně dosáhnout. V podstatě sami sebe klamou. Tichou koncentrací mohou na čas doprovázet citová hnutí, avšak chraňme se, abychom o ně usilovali. Citová hnutí zabraňují tvému nitru, aby přijalo pravé světlo. Proto nečiní na mystické cestě pokroky.

Ve fázích temnoty a duchovní vyprahlosti nedoprávej sluchu myšlenkám, pochybám a výčitkám svědomí, které se ti snaží namluvit, že čas na modlitby a ticha, je čas ztracený a marný, že tvůj prospěch spočívá pouze v konání, ne zahálce. Budeš-li stav tiché koncentrace prožívat jako pro sebe neefektivní, uvědom si, že tento přechod je nezbytný a vydrž.

Pamatuj: Jsou dva druhy pocitů při provádění tiché koncentrace. Když se soustředováním začneš, zjistíš, že cesta se ti bude zdát jednoduchá, chůze snadná a pocity příjemné. Prvá zkušenost je pocit nekonečné líbezné Boží přitažlivosti. On s námi jedná jako s dítětem. Když nastoupíš cestu tiché koncentrace, zaznamenáš nejprve zvýšenou citlivost svých smyslů. Doprovázející pocity jsou příjemné. Cítíš se zapojen do větších souvislostí a máš radost, že jdeš duchovní cestou.

Avšak s rostoucím pokrokem se nevyhnutelně setkáš i s druhou

stránkou. Chvilky ti budou připadat jako nekonečné úseky žízně, duši zavalí bezútešnost a naplní ji utrpením a temnotou. Nové zkušenosti ti zdaleka nebudou připadat příjemné. Dojde k vnitřnímu pohybu, který bez účasti tvé vůle bude na tebe působit jako určitá rozepře. Tvůj rozum by ti měl napovědět, jak jsou právě tyto pocity nezbytné, aby bylo možno cestou dokonalosti kráčet dál. Buď ujištěn, že právě zakoušení vyprahlosti a někdy i bolestivého procesu, ti nejlépe poslouží. Neztrácej odvalu a nevzdávej se, když pocítíš na přechodnou dobu nedostatek citlivosti a tvořivosti. Ti, kdo neznají duchovní cestu, ji často předčasně vzdávají, protože se domnívají, že překážku nemohou překonat. Tím nejen zadržují mystický vývoj, ale činí dokonce i kroky zpět.

Pamatuj: Čím dále pokročíš, tím více se ti bude zdát, že Bůh před tebou své dílo ukrývá. Budeš pociťovat vyprahlost a bezútěšnost. To je záměrem Božího vedení, chce tě učinit ještě odevzdanějším, skromnějším a pokornějším. Za žádných okolností se případné vyprahlosti neděš. I když nebudeš mít z koncentračního cvičení žádnou radost, vydrž tento stav a vytrvej. Tento prožitek je na Cestě nezbytný. Rolník v určitou dobu zasévá a v jinou dobu sklízí. Tak i Bůh ti v pravou chvíli zprostředkuje, co je pro tebe to pravé a v té míře, jak se mu zlíbí, ti pomůže.

Pamatuj: Právě při tiché koncentraci, v níž se učíš nedělat nic, abys všechno přenechal Bohu, často vyvstanou pochyby a jakýsi vnitřní hlas ti bude říkat: „Nedělat nic, to se pro tebe nehodí, musíš podat nějaký výkon i v modlitbě“. Neztrácej čas tomuto naslouchání, neboť právě v dobách, které ti připadají tíživé, přijme tvá duše množství plodů, které si uvědomíš až později.

Molinos dále popisuje pocit temnoty, zejména v hlubokém koncentračním soustředění. Přirovnává je k temné noci (hovoří o ní i Jan z Kříže), ve které se duše nachází. Tuto noc bychom měli přijmout a očekávat, že temnota zmizí, jakmile vzejde světlo.

Molinos dále pokračuje: Mnoho lidí uvádí, že po nastoupení Cesty zakoušejí bolestné zkušenosti. Ty tě však nemají vyděsit a v žádném případě odradit od tiché koncentrace.

Některé z těchto stavů vyjmenuji.

Budeš se cítit zavalen mořem hořkosti. Přepadnou tě deprese. Ne-

bude tě chtít opustit vnitřní napětí. Duševní bolesti se budou projevo-
vat prudkými tělesnými potížemi. Druzí budou na tebe dotírat a ty to-
mu nebudeš moci uniknout. Pocítíš a nebudeš moci proti tomu učinit
naprosto nic, jak ti duševní a tělesné bolesti pronikají až do základů
duše. Budeš se cítit všemi opuštěn, zvláště od lidí, od nichž jsi čekal
pomoc a náklonnost. Duchovní zdroje, z nichž jsi žil, se budou zdát
vyschlé. Nebude ti dopřáno, ani abys měl dobré myšlenky a viděl věci,
jak skutečně jsou, ani abys konal modlitby. Budeš mít pocit, že jsi
uvězněn v pancíři, takže nebudeš vnímat žádný dotek. Ani vzpomínky
na jasné dny tvého života ti neposkytnou klid a naději. Budou na tebe
násilím doléhat tví neviditelní nepřátelé, aby tě uvrhli v zoufalství
a ohavné myšlenky. Zachvátí tě taková netrpělivost, jakou jsi u sebe
nikdy nepoznal a vzbudí v tobě pochybnosti o Bohu. Ke všemu nábo-
ženskému budeš pociťovat odpor a nevoli. Do myšlenek a citů se ti
vkradou čern a temnota. Tvé srdce bude plné úzkosti, tvé city plné
chladu. Budeš se cítit natolik opuštěný, že Bůh pro tebe přestane exis-
tovat.

Žádným z těchto pocitů se nedej uvést ve zmatek a neboj se jich.
Dopustí-li Bůh, že tím či oním budeš muset projít, nezbude ti, než
abys to přijal. Protože on tě miluje, nebude se moci jinak k tobě do-
stat, aby ti očistil duši a naplnil ji světlem. Bůh dopustí, abys poznal
svoje slabiny, slabost své duše a množství neužitečností vnějšího svě-
ta. Uvědomíš si mnohou pomíjivost, na níž jsi možná lpěl s velikou
rozkoší a radostí.

Bůh nedbá na bohatství slov, nýbrž na čistotu myšlení. Jeho cílem
je duše mlčící, plná touhy, pokorná a klidná. Kolik lidí již začalo konat
tato cvičení tiché koncentrace a kolik jich zase odpadlo, pod zámín-
kou, že necítí žádného pokroku, že maří čas a ke spáse stačí vnější
modlitby.

I když Bůh ve své lásce naprosto nechce způsobit utrpení, přesto
může být v jeho plánu obsažen proces očišťování tvé duše, který ne-
vyklučuje jak vnější, tak i vnitřní bolesti.

Pravděpodobně bude třeba, abys prodělal něco, co bude pro tebe
i pro tvoji schopnost zátěže náročné, něco, co tě nakonec posílí a tedy
posune o kus dopředu. Bůh si nepřeje lidské poklesky, avšak dopouští
je, abychom z jejich prožití dospěli k hlubšímu poznání. Bolestné zku-

šenosti tak pro nás mohou být ověřovací zkouškou, mohou nás přivést k větší trpělivosti a lásce a především nás na základě nového poznání ochránit před dalšími chybami.

Mimořádné a úžasné jsou cesty, jimiž Bůh se svým plánem spásy dospívá k cíli, když očisťuje naši duši, proměňuje nás, hovoří k nám, vede nás a řídí.

Při tiché koncentraci si jednak nacvičíš postoj odevzdanosti, který tě zcela dokáže oprostit od všech navyklých příjemností, jednak ale onen stále hlubší klid vyburcuje neviditelné nepřátele, kteří se ti pevně usadili v nitru.

Kdykoliv usedneš k tiché koncentraci a nahrne se na tebe množství myšlenek, odvrát se od nich tím, že dáš přednost vzývání Nejvyššího. Myšlenky nezaplašuj, ony se od tebe vytratí samy.

Někteří lidé, kteří začali nacvičovat tichou koncentraci, často již jí po krátké době modlitby opět zanechávají. Jako důvod uvádějí, že to neodpovídá jejich vkusu, nedostavuje se úspěch, neustále je ruší myšlenky a tato modlitba prý není pro ně. Mnoho hledajících Boha, kteří se vydali na mystickou cestu, hovoří o tom, že mají obdobné zkušenosti. Téměř úplně přechází naše soustředění do nepopsatelného způsobu modlitby klidu. Skoro, jako bychom pozbyli všeho co máme, přechází modlitba k úplné odevzdanosti a v té spočíváme. Občas se nás zmocní strach a našeptává nám, že musíme něco bezpodmínečně udělat. Všichni mystikové varují, že do klidu šířícího se v duši, se nesmí zasahovat. Když se to stane, vrátíme se přesto k opakovanému vzývání Boha, jedinému prostředku, jak se opět ponořit do hlubokého klidu.

Molinos dále pokračuje tím, že dává přednost třeba čtvrthodinovému soustředování, proti veškerým skutkům askeze, kdy tělo sice ztratí, ale duše se to nedotkne. Dále říká, že mystickou koncentrací se dosáhne více, než dalekými cestami a poutěmi, protože na těchto poutích duše nedosáhne klidu a je to spíše oslabení, než posílení duše.

Pozn. Toto tvrzení lze považovat za málo objektivní. Příinnost poutí a cest spočívá pro mnohé křesťany v získávání podnětů pro hlubší duchovní život. Společné odhodlání poutě navštívit, společné obřady a modlitby mnoha lidí, mohou duchovnímu životu jedině prospět. Nesmíme zapomínat, že má-li vyrůst klas, musí nejprve zrno vyklíčit.

Společné modlitby, jsou-li míněny upřímně z celého srdce, vždy naleznou svůj cíl. Chtěl bych upozornit na kladný postoj K. Weinfurtera k Božským symbolům, obrazům a sochám, protože představují soustředěnou duchovní energii, která se vrací k těm, kdo v ni pevně věří. Cílem poutí a cest není tichá koncentrace a proto ji nelze klást do protikladu. Většina křesťanských mystiků byla zakotvena v nějaké církvi, ateista se stane mystikem pouze zcela vyjimečně. I posílení zevní víry je pokrok proti vidění světa bez Boha a vnější pojejí víry včetně poutí, odříkání, společných modliteb a zpěvů, cestu k Bohu usnadňuje. I v dnešní době existuje mnoho podnětů pro hledání a nalezení mystické cesty, avšak jen mizivá menšina je touto cestou zaujata a hodlá po ní kráčet.

Molinos dále pokračuje: I u těch, kdo tichou koncentrací cvičí delší dobu, nastane přechodná vyprahlost, to však opět souvisí s očišťováním na duchovní cestě. Oheň v tavící peci má za úkol přetavit a vyčistit stříbro. Takový nezbytný proces odpoutává tělo, ducha a duši od libé chuti klidu a může být pod delší dobu pocíťován jako duchovní vyprahlost. Aby však tvůrce mohl v tobě působit úžasné věci, je taková příprava k vnitřnímu životu nezbytná a je třeba ji připustit a snášet.

První krok k ztišení začíná zmlknutím slov. Jak roste zkušenost, pozvolna se v modlitbě klidu zklidní nesplněná přání a touhy. V dalším kroku se naučíme, jak správně zacházet s myšlenkami a jak je přimět k mlčení. Mlčení slov, zklidnění citů a skončení myšlenkové činnosti podporují duši na její cestě k vnitřnímu soustředění. Nebudeme-li mluvit, po něčem toužit a na nic myslet, vytvoříme ty nejlepší předpoklady pro tichou koncentraci, jež nás přivede k duchovnímu mlčení, v němž k naší duši promlouvá Bůh a učí nás nejvyšší a nejdokonalejší moudrosti.

Při tiché koncentraci nás do stále většího ticha zavede jen nepatrné množství slov. V tomto vnitřním mlčení poroste víra, naděje a láska přirozeným způsobem, nám přiměřeným. Protože Stořitel, jemuž není nic skryto, sám určuje mír u svého přispění, vůbec nepotřebuje, abychom ho ujišťovali, že ho milujeme a že v něho doufáme a věříme.

Na cestu tiché koncentrace poukazuje mnoho rozmanitých duchovních učitelů. Prohlašují, že po určité době pěstování této modlitby

se jejich život stal ustavičnou nepřetržitou modlitbou. Vždy však upozorňují na pravidelnost cvičení.

Usedni k tiché koncentraci na nějakém příjemném místě a zavři oči. Dopřej si alespoň dvacet minut času a nedej se rušit ničím z vnějšího okolí. Teprve po nějaké době klidu začni do sebe vstřebávat modlitební volání a bez jakéhokoliv namáhání je opakuj. Modlitbu, kterou sis zvolil či kterou jsi dostal od svého duchovního vůdce ani neměň, ani nenahrazuj jinou. Bude tě provázet celý život, aby tě vždy znovu cvičila v odevzdanosti a razila ti cestu do nitra. Až se v něm ocitneš, byť na pouhé okamžiky, bude tvá modlitba naplněna a už ji neopakuj. Jakmile tě však nějaké myšlenky z této sféry hlubokého klidu vypudí, vrať se k svému modlitebnímu zvolání a opakuj je v srdci. Modlíš-li se např. „Bud' vůle tvá nyní i navěky“, či jiné zvolání, které sis vybral, ponech, ať jemným opakováním modlitba tiše dozní, aniž se sám do ní budeš vměšovat.

Mnoho těch, kdo prošli cestou tiché koncentrace, prohlašují, že v této jedinečné odevzdanosti do vůle Boží, pokračovali s velikou láskou až do konce života.

Protože oživení duše v tiché koncentraci nastává samočinně, v důsledku milující Boží přítomnosti, můžeme tomuto úžasnému procesu probíhajícímu mezi Stvořitelem a jeho tvorem pouze připravovat cestu.

Ke konci první knihy se Molinos znovu vrací k úloze duchovního vůdce. Říká, že pouze na Bohu záleží a ne na duchovním učiteli, aby duše přešla od meditace ke koncentraci. Jestliže nevolá duši k tomuto stavu Bůh, duchovní vůdce nezmůže s veškerou svou moudrostí zcela nic. Také rozebírá pojem mystického utichnutí. Říká, že jsou tři druhy mlčení: slovem, žádostí a myšlenkou. Jestliže toužíš slyšet vnitřní Božský hlas, musíš do tohoto ticha vstoupit.

Molinos píše: Rozhodneme-li se cvičit tichou koncentrací, zvolme si průvodce, který má s touto vnitřní cestou zkušenost. Jen málokomu se dostane poznání a pokynů, pouze Boží milostí. Jako je v oblasti zeměpisné zapotřebí ukazatelů směru, abychom dorazili k cíli, tak i na cestách ducha, je třeba návodu

KVĚTINOVÁ SLAVNOST BRNO 2017

Jen když se zastavíš,
promluví k tobě květ.

V té tiché chvíli usebrání
otevře se ti znenadání
podivuhodný svět.

Zůstaneš možná beze slova,
když zатуšíš, jakou sílu skrývá
ta něžná krása tolik živá.

Do dětství navrátíš se znova,
když se záhonem květin sám
poprve jsi byl ponechán.

Nevypovíš co v oné chvíli
se stalo, když květy promluvily.

Jarmila Plotěná

Tradičně jednotlivé obce unitářů pořádají Květinovou slavnost, v Brně již po mnoho let jako poslední červnový pořad. Obřad Květinové slavnosti vymyslel a zavedl Dr. Norbert Fabián Čapek, nedlouho poté, co před 95 lety založil Společnost svobodného bratrství - předchůdkyni to naší dnešní milované Unitarie.

Co obřadem Květinové slavnosti měl Čapek na mysli? Tak jak do Společnosti svobodného bratrství přicházeli lidé různí, různých názorů - mnohdy i duchovních, různého životního zaměření i způsobu života, různých osudů a ve Společnosti se shodli - sjednotili, tak analogicky i při tomto obřadu účastníci přinášejí různé květiny, šlechtěné i prosté - od exotických, skleníkových přes zahradní, luční i lesní až po polní a sjednotí je vložním do společné vázy. Prostě ta váza s přinesenými květinami je symbol jednoty v různosti. Tato Čapkova slavnost českých unitářů se stala natolik oblíbenou, že ji převzali i unitáři v zahraničí.

Brňáci měli svoji letošní Květinovou slavnost tradičně poslední červnový pátek, 30. června. Pro umožnění účasti většímu počtu ná-

vštevňíkŭ se akce konala v sále brněnského Bílého domu, nikoli ve stísněných prostorách brněnské Unitarie. Zorganizování celé akce, jako vždy, se ujala brněnská duchovní. Sál sice nebyl nejlevnější, ale akce se skutečně velmi vydařila a, dle vyjádření účastníků, i velice líbila. Navíc prostor mimo Unitarii umožnil i po skončení akce setrvat v menší společnosti v družné zábavě.

Program byl velmi bohatý. Slavností nás provázela zpěvy duchovních písní a manter Musica Regina pod vedením Dr. Ludmily Čermákové a za doprovodu Ing. Pavla Sedláka na kytaru. Arii z Rusalky a jiné zazpívala operní pěvkyně Národního divadla Brno Dr. Marie Sedláčková za doprovodu vynikající klavíristky Ireny Květoňové. Hostem slavnosti byl rovněž bangladéšský zpěvák Mohsin Mortaba, který nás obohatil klasickým indickým zpěvem a s nímž jsme se ujednotili ve zvuku posvátné slabiky ÓM. Bohužel pro nemoc nevystupoval původně ohlášená pěvkyně Národního divadla Brno Věra Bakalová.

Duchovní brněnské obce vzpomenu symboliku a význam květinové slavnosti a 95. výročí založení Společnosti Svobodného bratrství. Proslulý brněnský vysokoškolský učitel a nestor moravské jógy Prof. Miloš Dokulil nám přiblížil duchovní atmosféru období První republiky a srovnal s dnešním stavem. Zauvažoval o možném dalším vývoji. Uvedl také různé zajímavosti. Následoval obřad Jednota v různosti, který v této podobě probíhal u brněnských unitářů poprvé. Každý, kdo chtěl v nějakém jazyce sobě blízkém pronést slova JEDNOTA V RŮZNOSTI, přistoupil s květinou a vložil ji s těmito slovy do společné vázy.

Slavnostní atmosféru plnou krásné hudby a moudrého slova završil již klasický květinový obřad ses. Jarmily Plotěné s požehnání květinám a s meditací. Máme pěkné vzpomínky.

Kdo by se chtěl dovědět více o tradici a historii unitářských květinových slavností, zejména její rozšířenosti do unitářských obcí v zahraničí, necht' si přečte článek PhDr. Kristýny Ledererové Kolajové Projekt Flower Communion v Tvůrčím životě 3 roč.6/2017 na s. 28.

Milan Lustig

Jarmila Plotěná

Nálada a náboženství

Nálada – takřka již klasické unitářské téma. Tedy mnoho se o něm dá dočíst u N. F. Čapka v knize s povzbudivým názvem, přímo názvem plným naděje **Nálada a její vědomé tvoření**, která vyšla ještě pod radostnějším názvem **K slunnému břehu**.

Čapek tuto knihu několikrát doplňoval a jejími jednotlivými tématy se zabýval ve svých přednáškách. Jak by ne, vždyť když pročítáme názvy jednotlivých kapitol, vidíme, že každá je téměř nevyčerpatelným námětem k úvahám a hlavně vlastně praktickým návodem jak vědomě ovládat vlastní náladu a také jak pomoci v tomto smyslu širokému okolí, čili jak šířit dobrou, přímo léčivou, radostnou a tvořivou náladu přímo nakažlivě. Pročítáme-li názvy kapitol: Nálada hojnosti, Zdroje radosti, Nálada radosti, Nálada mistrovská, Vidět krásu, Barvy a nálada, Práh podvědomí, Tajné hlubiny, Podvědomí a nálada, Nálada a únava, Umění se uklidnit, Duševní dynamika, Ovládnutí bolesti, Zraněný člověk, Cesta imaginace, už tušíme, že jde o zajímavé a většinou nadčasové náměty.

O náladě pojednává mnoho promluv a článků, a tak vědomé zvládání vlastní nálady by mělo být součástí popisu práce unitářských duchovních. Není snad jediného duchovního NSČU, který by o tomto tématu nepojednal a to v různých dobách a různé politické situace, čili celkové “nálady ve společnosti“. Můžeme si představit, že v různých dobách vyznívalo a působilo povzbuzování ke svobodnému tvoření vlastní nálady různě: Přesně zapadalo do tvořivé atmosféry nadšených počátků První republiky, přinášelo sílu a naději do soumrácného konce třicátých let a pomáhalo přežít za bezedných let druhé světové války i dlouhého čtyřicetiletí vlády jedné strany. V poválečných lidově nadseneckých dobách tak nějak zapadalo do rytmu budovatelských písní svým přitakáním životu, odmítáním pověr a formalit povrchně chápaného náboženství, aniž by vnějšímu pozorovateli bylo hned jasné, že zde vlastně jde o cestu hluboké duchovní transformace. V šedesátých letech téma nálady tak nějak splynulo hlavně s náměty z jógy, v tvořivém varu devadesátých let podporovalo duchovně revoluční naději, která ještě poněkud přesáhla k přelomu tisíciletí.

Co znamená umění vědomého tvoření vlastní nálady pro naši sou-

časnost? Je možné, že na tuto jednoduchou otázku je dnes obtížnější odpovědět než při více kolektivním příběhu a tudíž i svým způsobem “kolektivní náladě“ těžkých i šťastných let minulých, neboť zřejmě více než kdy jindy by si měl na ni odpovědět každý sám. Jednomu pomůže v nadějném rozletu do života, jiného zachrání v situaci, kdy jakési “osamění v davu“ a všeobecná lhostejná či nedobrá nálada je považována jaksi “za normální“.

Za takové všeobecně poněkud “duchovně vlažné“ a konzumem zahlcené doby, je více než kdy jindy potřeba si uvědomovat věci jasné a zřejmé, avšak k veliké škodě stále zapomínané a v množství informací všeho druhu jakoby ztracené.

Je to asi tak, jako když se někomu v různém nepořádku a hromádách zbytečností ztratí vzácná perla. Tuší, že někde třeba je, ale je nepatrná, věcí mnoho navršených, těžkých, kdo by s nimi pohnul a kdo by ji vůbec hledal! Raději žije na odpadcích s pocitem, že někde sice něco snad vzácného je, ale vlastně To není ani pro něho a když by To někde nějak problesklo, raději To hned zase zahází, aby To nebylo vidět a kdyby se To nějak přece jen ozvalo, tak To zase honem přehluší, ať To není slyšet. Přesto Ono To s člověkem stále všude je a vedou k Tomu jednoduché postupy:

-Především je dobré si uvědomit, že není ani tak důležité co prožíváme, ale jak to prožíváme, jak nám v našem životě obecně převládá. Poněkud zjednodušeně řečeno jakou máme, (míváme) náladu. Co nám která událost říká, co my na to všechno kolem nás.

– Je možné a dokonce důležité si uvědomovat jak a proč něco prožíváme, hodnotíme, jak a proč na různé okolnosti života a lidi reagujeme. A nejsou to důvody nudné, všední a nezajímavé, ale nanejvýš pro nás objevné ve smyslu sebepoznání. Je to přímo dobrodružná cesta snažit se poznávat původ a důvod svých nálad.

Když už si nějaký ten důvod uvědomujeme a nepovažujeme tudíž svoje nálady za něco daného co se “nám děje“ nebo co nám způsobili “ti druzí“nebo “zavinily okolnosti“, tak to už můžeme se svou náladou něco dělat.

Především můžeme se přestat trápit a ve své špatné náladě setrávat. A pak je možno udělat se sebou i kolem sebe mnoho změn k lepšímu.

Rad, jak zlepšit svoji náladu je mnoho a mnoho. Daly by se rozdělit např. do čtyř skupin:

1. Tu první jsme již uvedli, znamená změnit názor na “zdroj“, tedy názor na to odkud se ta nedobrá nálada v člověku bere. To je ale docela velká věc, znamená to totiž změnit myšlení. Není to tak snadné a každému se hned nepovede. Tak si lidé pomáhají drobnějšími změnami, např: humorem, vyhledáváním radostných okamžiků, přátel, společnosti apod
2. Snahou zlepšit svůj fyzický stav, správnější výživou, (nebo naopak občasnými prohřešky proti ní, tedy mlsáním něčeho dobrého, třebaže nikoli zdravého. To že je takové “spravování nálady“ velmi oblíbené, vidíme názorně na regálech supermarketů a jiných obchodů i na siluetách našich mnohých spoluobčanů. Tato snaha o alespoň dočasné řešení zahánění starostí a špatných nálad, může způsobit starosti další, což platí samozřejmě, o alkoholu a kouření. O tom, že jde o radu dávno všem známou, svědčí naše ulice plné špačků od cigaret a obrat v prodeji alkoholu.)

Avšak mnohé dobré rady ohledně zlepšení životosprávy, spánku, cvičení, stravy apod. skutečně pomáhají, což mohou dosvědčit ti, kteří se zbavili některých zdravotních problémů, neduhů, nadváhy nebo ničujících návyků, zlovyků. Najednou jim bylo lépe, začali si vážit více sama sebe, že něco dokázali, něco překonali a zlepšili. A hned tu byla dobrá nálada jako častěji se vyskytující stav.

3. Dalším způsobem, jak si zlepšit náladu, je zlepšování, zkrášlování harmonizace svého bezprostředního okolí, našich příbytků, pracovišť, zahrad, parků, měst. Znamená to “dělat kolem sebe hezky“ všemi možnými prostředky, přičemž taková úprava prostředí, v němž žijeme, nemusí být nikterak drahá. N. F. Čapek připomíná jak třeba jen kytička na stole, třeba z lučních květín, jak pomáhají barvy. Působení barev na zdraví a náladu je samostatnou kapitolou. Čapek mu věnuje hodně pozornosti a skutečně zaslouží zvláštní pojednání. Jen si připomeňme, že “kdo v nepěkném neupraveném prostředí čeká na štěstí, ten se načeká“, platí dle Wericha, jak známo, také o oblečení. To pěkné, čisté, nápadité, pohodlné patří k tvorbě dobré nálady zcela samozřejmě. Mnozí návštěvníci v módních ob-

chodech si tam jdou pro lepší náladu a oděvní průmysl to dobře ví. (V současné době, jako by se začalo tušit, že právě pohodlné, lehké, skladné a snadno udržovatelné pestré oblečení, připomínající spíš volnočasový a sportovní styl, je pro dobrý pocit “to právě” a na druhé straně zase velmi náročné, exkluzivní, až nepraktické oblečení pro společenské události, udělá z těchto setkání něco zcela výjimečného.

Tak je zřejmé, že věci, kterými se obklopujeme a kterých denně užíváme, mají vliv na naši náladu, ať si to již přiznáme nebo při neustálém odkladu úklidu a úpravy svého okolí přiznat nechceme. Platí zcela jistě, že kdo v nepořádku, nečistotě a zmatku čeká na štěstí, ten se načeká. Dobrá nálada je totiž docela náročná dáma, nenechá se pozvat někam, kde není alespoň trošku hezky, nadějně a kde není patrná snaha o nějaké zlepšení a k tomu směřující činnost.

4. Jako čtvrtá metoda zlepšení či zlepšování nálady je činnost, činorodost. Ona to vlastně není metoda nějak samostatná, neboť ani jedna rada se bez ní prostě neobejde. Zlepšit si náladu přímo činnost vyžaduje, zkrátka dá nějakou práci, až ty skvělé výjimky, kdy ve snaze zbavit špatné nálady svoje bližní, nějak bezděčně tu vlastní špatnou náladu ztrácíme. To je zřejmě nejlepší cesta, neboť „Kdo jenom sám čeká na štěstí, ten se načeká“.

Nálada je “subjektivní” stav, ovšem s dalekosáhlými “objektivními” následky a to nálada dobrá i špatná. Zde bychom snad mohli podotknout, že ta špatná nálada má svoje početné stupně od občasného znudění, znechucení či zakabonění po náladu tzv. “mizernou” až po permanentní škarohlídství, jehož zcela objektivním následkem je přitahování neštěstí všeho druhu všemi dostupnými prostředky. Takový škarohlíd pevně věří, že je zle a bude brzo ještě hůř a dále už nejhůř a vždycky tak bylo a bude a nedá se s tím nic dělat. Pokud toto škarohlídství je podstatou jeho osobní filosofie nebo dokonce jím vyznávaného náboženství, je na problémy zaděláno. Na druhé straně permanentně pěstovaná a vědomě žitá dobrá nálada, platná sice “subjektivně” jen pro svého nositele, přitahuje, tvoří a chrání vše dobré a životodárné a je, právě tak jako špatná nálada, silně nakažlivá.

Takový nositel dobré, radostné a hlavně tvůrčí nálady je skutečným mistrem života. O takovém mistrovství píše Dr. N. F. Čapek. Takový mistr života přináší svému okolí nejen obecně dobrou náladu a optimismus, ale i jistotu smyslu všeho dění a dokonce i jakýsi přirozený, přímo božský řád a klid a z něj pramenící naději a radost. Pod jeho pohledem najednou se všechno jeví jinak, všednost, nuda, obyčejnost zmizela, vše má smysl, cíl a řád. Všechno je samo o sobě cenné a plné nadějných poselství. Toto snad přál N. F. Čapek všem, když v jedné písni napsal „A kdo tě potká poví, žeš' Boha v sobě měl“. Že by skutečně tvůrčí dobrá nálada byla prožívaná přítomnost Boží?

Ať vezememe kteroukoli z moderních učebnic o duševním zdraví, nebo o zdraví vůbec, všude se zdůrazňuje ohromný význam dobré nálady a jak úzce souvisí se zdravím a jak napomáhá urychlit uzdravení.

Náboženství souvisí tak úzce s náladou a se zdravím, že vznikly celé systémy náboženské, které posuzují nemoci jen z hlediska náboženského a léčí je jen metodami duševními.

A skutečně i podle názoru nejlepších lékařů mnoho nemocí by ubylo, kdyby neměli základ duševní. Jsou tedy duševní stavy dobrých nálad nejlepší a také nejlacinější medicínou.

Naším výrazem tohoto uvědomění jsou unitářské meditace. Má-li být taková meditace účinnou, je třeba, abychom se uklidnili, uvolnili, chvíli setrvali v plném tichu a klidu ...

A pak zvolna okoušeli a takřka pili slova meditace, jak pijeme lék. Dejme jim působit na sebe, zažívejme jejich smysl a nesme náladu tak vzbuzenou do svého prostředí, do práce, do života.

Zkušenosti nás povedou k poznání, jak ohromný vliv má náboženství takto pojaté na naši náladu a na naše zdraví!

N.F. Čapek Cesty světla, II. 1947, s.173 až 177

Daniel Novotný

Poslední Mesiáš

Immanuel pootočil ladícím kolečkem rádia. Stále praskot, šum, již žádná slova: zdá se, že je na světě sám. Ještě nedávno v podobných bunkrech, jako byl ten jeho, zůstávalo ještě pár přeživších, ale zásoby se tenčily a nemoci z ozáření byly nemilosrdné. Povzdechl si.

Vysouvat periskop na povrch nemělo cenu. Jako předtím i nyní by nikoho nenašel. Náhle jeho tělo roztrásl kašel: taky je nemocný.

Izraelský bunkr, v němž se nacházel, patřil k těm nejlepším. Immanuel si uvědomil, že kromě toho, že je člověk, je i Žid: vzpomněl si, jak ještě i ve víru ekologické krize a válek, které po ní následovaly, jeho národ stále hledal Mesiáše.

Mesiáš měl završit lidské dílo na Zemi: po jeho příchodu už neměl žádný člověk trpět. „Je ironie osudu“, přemýšlel, „že Mesiáš se dle tradice měl jmenovat Immanuel: jako já.“

Ale ... není zrovna tohle završení lidského díla na Zemi? Není zrovna tohle onen předěl: po kterém bude planetě vládnout nadále zas již jen příroda: rostlinné a živočišné druhy, které přežily kolaps civilizace?

Co je třeba udělat? Immanuel se znovu rozkašlal. Potřebuje něco jako smíření: takovou tečku za existencí lidstva. Nadechl se a začal přemýšlet.

Bylo to něco mezi modlitbou a meditací. Immanuel přehlédl celou historii lidstva: od toho, jak se postupně vyvinulo z lidoopů, přes první kmeny, první státy, první představy o vesmíru, bozích a Bohu ... až po staletí technických revolucí, které postupně posunuly kreativitu lidstva na maximum... pak nastalo vyčerpání zdrojů planety a války o tyto zdroje, během niž postupně lidstvo šlo ke svému konci.

Immanuel neměl žádné zvláštní duchovní schopnosti: pouze schopnost měnit realitu jako kterýkoli jiný normální člověk. Na závěr svého meditativního usmíření se znovu obrátil k největší záhadě lidstva, tajemství všech tajemství, Bohu.

Cítil, že jej poslední síly opouštějí. Tak už jen zbývá jediné - zarecitovat:

Š'ma Israel
Adonai Elohejnu
Adonai Echad.

Slyš Izraeli,
Hospodin je náš Bůh
Hospodin je Jediný

Daniel Novotný

Monolog

Probral jsem se na nemocniční posteli. Cítil jsem vůni dezinfekce a rozhlédl se kolem: jsem v ambulanci dětského lékaře.

"Už otevřel oči!"

"Příště si to určitě rozmyslí!"

Hlavu jsem měl zafačovanou. Začal jsem přemýšlet, co mě sem přivedlo: no jasně, dětské hřiště. Rvačka. Zastal jsem se té holky. Rozbili mi hlavu kamenem.

"Máš cos zasloužil, mladý muži. Příště se určitě nebudeš prát. "

To byl hlas mojí třídní učitelky.

"Ale... Hanka Dvořáčková ... já se jí zastával... "

"Nic takového neříkala. Všichni tvrdí, že sis začal. Asi dostaneš poznámku, aspoň tak to vidím já."

Hm. Tak si poležím v nemocnici. Ale to by tak hrálo, abych příště někomu dělal vola.

* * *

Další dávka čtení pracovních mailů, než půjdu na opulentní oběd. Zívnul jsem.

"Vážený pane, musíte si koupit nejnovější verzi našeho softwaru. Jinak si ta data, která vám poslali, neotevřete" ... píšu.

V duchu jsem si zamnul ruce. Takto se to dělá: nakódovat to tak, aby na vás zákazníci byli závislí a bez stálých updatů a nových verzí nemohli v podstatě existovat ...

Tu jsem pocítil takový zvláštní pocit: těžko se to popisuje, ale jako kdyby moje "já" bylo na více místech najednou. Potom jsem uslyšel v duchu hlas. Bylo to něco jako když člověk mluví v duchu sám se sebou, ale bylo poznat, že odesílatel myšlenek je jiná osoba než já sám.

"To, co děláš, není správné, " řekl ten hlas.

"Správné pro koho? A kdo vůbec jsi? " odpověděl jsem.

"Jak 'Správné pro koho': správné jako 'správné'... zapomněl jsi na svoje ideály?" zeptal se ten druhý.

"Ideály mě opustily už dávno. Nebudu nikomu dělat vola," opáčil jsem.

"Ano ... listuji tvou paměť. Jeden podvůdek vedle druhého, podraz sem, podraz tam ..." vyhrkl on.

"Kdo jsi, že mě můžeš takhle soudit?" přestalo se mi to líbit.

"Já jsem ... nebudeš tomu věřit, ale já jsem ty," zaznělo z jeho strany.

"Cože?" nechápal jsem.

"Pamatuješ, jak ses zastával Hanky Dvořákové na základce? A kluci tě pak praštili kamenem do hlavy?" oprášil vzpomínku.

"To už je tak dávno ... jaktože to víš?" nevěřil jsem.

"No ... při tom úderu kamenem se něco stalo - nevím, jak to nejlépe popsat, ale část tvé duše byla vržena do jiného světa: můžeš si to připodobnit, jako kdybys jeden soubor zkopíroval na jiný disk a teď měl dva: tak jsem vznikl já. Jsem něco jako tvoje kopie."

"No tak super. A tos tak dlouho čekal někde u ledu nebo na houbách?" zeptal jsem se.

"Tam v tom druhém světě je plynutí času jiné než tady. Vlastně tam něco jako 'čas' v pozemském slova smyslu vůbec neexistuje: dalo by se říct, že pro mě uběhlo docela málo či vůbec žádný čas: a teď jsem tady. "

"Takže vedu něco jako monolog?" uchechtl jsem se.

"Monolog nebo dialog - tady vidím, že dost velká dávka tvé současné existence je založena na nemorálním chování a to se mi vůbec nelíbí," konstatoval.

"Takže tys zůstal takovým idealistou, jakým jsem byl ve svém dětském věku? Zajímavé." nadhodil jsem.

"Moje teorie je taková, že nespravedlnost, se kterou ses potýkal -asi to začalo tím, že ses zastal té holky, ale přitom dostal poznámku a pak ses podle toho rozhodl, že čestné jednání se nenosí a je naivní- vedla k tomu, že postupně začal jednat docela podle."

"No: a to se mi vyplatilo: vidíš, jak se teď mám!" uchechtl jsem se.

"Ano: vidím, že záměrně vytvořenými nekompatibilitami nutíte lidi kupovat nové a nové verze vašeho systému. Mimo jiné. A ještě k tomu ..."

"Víš co? Nemohl by ses zase vrátit do té svojí dimenze? Už mě unavuješ." vzdechl jsem.

"Ale kdepak. Jsem tu, abych tě napravil. Jsem tu, abychom se vrátili do původního, čistého stavu," prohlásil.

"Je to moje tělo. Je to moje mysl. Vypadni!" křiknul jsem v duchu.

Potom začalo něco jako mentální souboj. Napřel jsem se proti němu a bojoval za svůj svět ...

* * *

Probral jsem se na nemocniční posteli. Cítil jsem vůni dezinfekce a rozhlédl se kolem: jsem na psychiatrii

N.F. Čapek (31.3.1942)

Mojí zlaté Zoře

Mně stojí za to žít
a zmužile se bít
za ideály svaté.

Jen dujte zlobné větry,
do mého těla vatry,
mou duši nezdoláté.

Byť zklamán tisíckrát
a snad i v boji pad
a vše se marným zdálo,
já žil uprostřed věčna,
mé žití za to stálo.

Kdo zevšad tísněn byl,
však duchem vítězil,
je vítán v sboru reků.

Kdo pouta překovnával
a mysli křídla dával,
do zlatých kráčí věků.

Deset rad N. F. Čapka

1. **Žijte jednoduše.** Žijte prostě, abyste měli málo potřeb. Nedělejte si zbytečné starosti, zvláště cizí si nepřipouštěte. Buďte spokojeni s tím, co máte.
2. **Nelpěte na hmotných věcech.** Mějte na paměti, že hmotné věci jsou pomíjivé. Zajímejte se o věci hlubší, víc získáte. Zachovejte si vnitřní svobodu.
3. **Žijte krásou.** Nezapomínejte na krásné, radostné okamžiky, ale zapomeňte na smutné, nepříjemné. Zbavte se zloby, zášti, nenávisti a odpouštěte těm, kdo vám ublíží. Za dobro buďte vděční, nezapomínejte na ně.
4. **Žijte přítomností.** Pravý život je to, co prožíváte právě nyní. Budoucnosti se nebojte – věřte v ni. Na stáří nemyslete a na minulost příliš nevzpomínejte.
5. **Buďte tvůrčí.** Nezahálejte a stále se něčím zaměstnávejte. Buďte tvořivý, stále se učte a vzdělávejte.
6. **Hleďte krásu.** Těšte se z krásných věcí, přírody, hudby, literatury a jiných umění. Krása je potravou duše.
7. **Radujte se.** Udržujte se v dobré náladě. Pěstujte humor a pamatujte, že veselá mysl je půl zdraví a půl krásy.
8. **Mějte rádi lidi.** Mějte lidi rádi a lidé budou mít rádi vás. Pomáhejte druhým! Více než na své trápení myslete na to, jak udělat radost druhým. Nemůžete-li o druhých mluvit dobře, raději mlčte.
9. **Buďte skromní.** Zachovejte si střídmost a ve všem buďte umírnění.
10. **Mějte víru.** Dbejte o vaši víru v Boha – Nejvyšší Moudrost. Uvědomte si její přítomnost v sobě i ve všem.



PROGRAM NA MĚSÍC ZÁŘÍ 2017

Úterky 17:30 až 19:30 Staňkova 18a

19.9. 26.9.

ZPĚV duchovních písní a manter, MODLITBA,
zdravotní cvičení, ČCHI-KUNG

Středy 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

6.9. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: AŽ ZÍTRA?*
(žijme, meditujme, neprokrastinujme)

13.9. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná:*
SLUNEČNICE (zdravotní cvičení a meditace)

20.9. *RNDr. Milan Lustig: AUTOGENNÍ TRÉNING*

27.9. SETKÁNÍ NAD INSPIRATIVNÍM TEXTEM

Čtvrtek 18:30 Staňkova 18a

14.9. *Josef Jackulak (setkání skupiny Allan Kardec):*
NADVLÁDA EGOISMU

Pátky 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

1.9. NA PRVNÍM MÍSTĚ BŮH
vzpomínka na ses. *Ing. Miluši Šubartovou* a br. *Jiřího Pořízku*
(vede rev. Jarmila Plotěná)

8.9. *RNDr. Milan Lustig: LITTERA MEA - význam vzdělání*
(setkání k mezinárodnímu dni gramotnosti)

15.9. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: JAKOU MÁŠ DNES NÁLADU?*

22.9. MALÁ SLAVNOST NA PRAHU PODZIMU

... vede *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*

29.9. *RNDr. Milada Škárová: SVATÝ VÁCLAV – A POSLÁNÍ*
STŘEDNÍ EVROPY

PROGRAM NA MĚSÍC ŘÍJEN 2017

Úterky 17:30 až 19:30 Staňkova 18a

3.10. 10.10. 17.10. 24.10.

ZPĚV duchovních písní a manter, MODLITBA,
zdravotní cvičení, ČCHI-KUNG

Středy 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

4.10. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*: ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ A
MEDITACE

11.10. Setkání nad inspirativním textem

18.10. *PhDr. Kristýna Ledererová Kolajová*: REV. EMIL MUK,
DUCHOVNÍ VE STÍNU

25.10. *RNDr. Milan Lustig*: POVĚRY PŘEŽÍVAJÍ

Čtvrtek 16:30 Staňkova 18a

12.10. *Gabriela Jurosz-Landa*: MAYSKÉ TRANSCENDENCE

Pátky 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

6.10.. *Stanislav Skřička*: PŘÍBĚH ZEMĚ A PŘÍBĚH MLADÉHO INDIÁNA

20.10. JABLKO POZNÁNÍ (malá slavnost jablek) – vede J. Plotěná

27.10. *Rev. ThDr. Sofia Pavala*: ÚCTA K ŽIVOTU A STVOŘENÍ
O lese, zvířatech a lidech (s promítáním)

www.unitaria.cz/brno; unitaria.brno@seznam.cz

Obec unitářů v Brně vydává dvouměsíčník "Poutník" obsahující původní články členů a přátel Unitarie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

Pokud si přejete tento program nebo časopis "Poutník" dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Bc. Daniel Novotný,
Ing. Dalibor Halouzka, Ing. Ivan Sommer, Ing. Pavel Sedlák

Za obsah článku nese odpovědnost jeho autor.

MK ČR E 16083